

Sudbonosna pustinja

Vjera i nevjera na putu u slobodu
Izl 32,1–14

30.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

1

1. slika: Izl 32,1s

- Izl 2,23: Izraelci su stenjali u ropstvu
- Izl 3,10: “izvedi moj narod” >>>
Izl 12,51: “izvede יהוה sinove Izraelove iz Egipta”
 - Izl 16,3: lonci s mesom, kruha do mile volje
⇔ sloboda je pustinja
- 32,1: Mojsije nas izvede (usp. Bog v7; Aron v23)
- “Napravi nam boga!” v1
 - Za kim idemo
 - Tko je naš Bog

08.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

2

2. slika: Izl 32,3-6

- >>> v4 ovaj bog te izvede
 - Usp. 1 Kr 12,28
- אלהים 'elohim + množina
 - “Izveli su te” v4 usp. “Da idu” v1
- Mojsije težak na jeziku (Izl 4,10)
 - > Aron “glasnogovornik” (v14-16)
 - Ne pravite kumira od zlata! (Izl 20,23)
- Jedno tele – ne bik
 - “blagdan u čast יהוה”? (32,5)
- Jelo, piće, zabava – u pustinji (v6)

Lorrain Claude, Klanjanje zlatnom teletu, 1660.

08.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

3

3. slika: Izl 32,7-10

- Na gori: Božje riječi Mojsiju
- ראיתי ra'ití (1. Sg.)
 - “vidio sam muke” (Izl 3,7)
 - ...”kako ih tlače” (v9)
 - Vidim ovaj narod 32,9
- Božja procjena 32,8
 - Skrenuli s puta
 - Prinose žrtve
 - Proglas:
 - “ovo su tvoji bogovi...” 32,4.8
- Neka se moj gnjev raspali!
⇔ napraviti ću velik narod! 32,10
 - Treba li Mojsijevo dopuštenje?

08.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

4

4. slika: 32,11-14

- Pred Jahvom, Bogom svojim (v11)
- יהוה je izveo iz ropstva (v11) ⇔
 - Ne samo Mojsije v1.7;
 - Ne kip teleta v4.8)
- Gnjev, srdžba, bijes (v10)
 - Čemu? v11
 - smiri! שׁוּב šûb - obrati se! v12
- Sažali se! v12 > I sažali se v14
 - KS: odustati,
 - Šarić: biti žao, sažaliti se
 - נחם niham - ražaliti se, sažaliti; smilovati se, smiliti

08.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

5

Božanska prisega

- “Zakleo si se samim sobom”
 - Obećanje potomstva i zemlje Izl 32,13
- Potomstvo brojno kao zvijezde
 - Abrahamu: Post 15,5; 22,17
 - Izaku: Post 26,4
- Zemlja Abrahamu:
 - Tvome ću potomstvu dati... (Post 12,7 usp. 13,15; 15,18; 17,8; 24,7)
- Izaku:
 - Tebi i tvome potomstvu dat ću... (Post 26,3s)
- Jakovu:
 - Tebi i tvome potomstvu dat ću... (Post 28,13; 35,12; 48,4)

08.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

6

Nepoznati prorok Gâd

Davidov mudrac
2 Sam 24 / 1 Ljet 21

08.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

7

Nepoznat, a važan

- Njegove riječi zabilježene
 - Idi u Judeju 1 Sam 22,5
 - Biraj posljedice 2 Sam 24,13; 1 Ljet 21,11s
 - Podigni žrtvenik 2 Sam 24,18; usp. 1 Ljet 21,18
- חוזה *hozæ* onaj koji motri 2 Sam 24,11; 1 Ljet 21,9; 29,29; 2 Ljet 29,25
 - U kraljevskoj službi
- נביא 1 Sam 22,5

30.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

8

Davidov popis ratnika

- Prebrojavanje naroda – oslanjanje na vlastitu veličinu
- Prorok odgovor na kraljevu molitvu
 - Sagriješio sam, oprost 2 Sam 24,10; 1 Ljet 21,8
 - Idi i reci! v12 / v10
 - Ja, ne narod ("ovce") v17 / v17 ("tvoj narod")
 - Andeo šalje proroka 1 Ljet 21,18 usp. 2 Sam 24,18
- Kralj *bira* posljedice (בחר 1 Sam 24,12; 1 Ljet 21,10)

30.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

9

Prorok s autoritetom

- Božja riječ: Hoćeš li...? 2 Sam 24,13a; 1 Ljet 21,12a
- Prorokov upit: što da odgovorim 13b / 12b
 - Traži kraljev odgovor
 - Bog ga šalje
 - Posrednik u komunikaciji (poput Mojsija)
- "Raspoznaj i vidi!" (ידע, ראה 2 Sam 24,13)
 - Intelektualni zahtjev, procjena kao u Post 1
 - Kralj izvršava
- Otvoren govor o osjećaju v14

30.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

10

Kralj - liturg

- David liturg na *Gadovu riječ*
 - Prvi oltar, prve žrtve (2 Sam 24,25; 1 Ljet 21,26)
 - Na zemlji Jebusejca Araune v16.18 / v15.18
 - Leviti u hramu po Gadovoj zapovijedi (2 Ljet 29,25)
 - דבר גאד 2 Sam 24,19; 1 Ljet 21,19
- Hram na zemlji Jebusejca Ornana 2 Ljet 3,1
 - Davidovo viđenje – usp. 2 Sam 24,17; 1 Ljet 21,16
 - Na prorokovu riječ određeno mjesto za hram

30.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

11

Okrilje u imenu Jahvinu (Sef 3,12)

Siromaštvo kod Malih proroka

30.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg/szpolitika013.ppt

12

Socijalna nepravda

- kuće “od tesanika” - porez u žitu Am 5,11
- na sudu “odbijaju siromaha” Am 5,12
 - Sažetak “mnogih prijestupa”
- ratno profiterstvo Ob 1,13
- Božja riječ bogatima
- siromasi primjenjuju מִשְׁפַּט *mišpat* – pravo Sef 2,3
 - ⇔ pravdu gaze (Hoš 5,11), izokreću (Am 5,7; 6,12), preziru (Mih 3,8)
- odgovorni u zajednici:
 - knezovi, suci, glavari, proroci i svećenici

Arm und Reich - Macau

30.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg_szpoltika013.ppt

13

Zadaci i perspektive

- povijest uči: imućni brzo postadoše siromašni (Nah 3,10)
- treba mrziti zlo (Am 5,15), a ne pravednog suca (v10) i dobro (Mih 3,1)
- “svega ću te sabrati” Mih 2,12
 - okupljanje Ostataka dokida podjelu
 - Inače počinitelji naslovnici, a siromasi tema
- “pravednost kao potok” Am 5,24
 - ne samo kulturna ispravnost Hoš 8,13; Am 5,22; Mal 1,10

30.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg_szpoltika013.ppt

14

Poslanje siromašnih

- Tražiti Gospodina Hoš 3,5; 5,6; Am 8,12; Sef 1,6; Zah 8,21s
 - u “dan srdžbe njegove” Sef 2,2s; usp. 1,15.18; 3,8
- pred “ričućim lavovima” i “vucima” “okrilje u imenu יהרה” (Sef 3,3.12)
- odlučujuća uloga kod “preokretanja sudbine”
 - nepokoran, okaljan i nasilnički grad 3,1
 - kći Sionska, kći Jeruzalemska 3,14
- tražite יהרה, tražite poniznost Sef 2,3
 - עני / עני ‘anav / ‘ani = siromašan, ponizan

30.11.2011.

www.ffdi.unizg.hr/amdg_szpoltika013.ppt

15